

**ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
КАФЕДРА ПСИХІАТРІЇ, ПСИХОЛОГІЇ ТА СЕКСОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор з
науково-педагогічної
роботи
доцент Ірина СОЛОНИНКО

_____ 2023р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

ОК 22.2 «ПСИХІАТРІЯ ТА НАРКОЛОГІЯ»

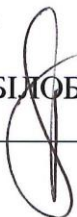
**підготовки фахівців другого (магістерського) рівня
вищої освіти**

кваліфікації освітньої «Магістр стоматології»

кваліфікації професійної «Лікар-стоматолог»

**галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 221 «Стоматологія»**

Обговорено та ухвалено
на методичному засіданні кафедри
психіатрії, психології та сексології
Протокол № 9
від «4» травня 2023 р.
Завідувач кафедри
Професор Ростислав БІЛОБРИВКА

Затверджено
профільною методичною комісією з
терапевтичних дисциплін
Протокол № 3
від «4» травня 2023 р.
Голова профільної методичної
комісії
Професор
Олена РАДЧЕНКО

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Білобровка Р. І. завідувач кафедри психіатрії, психології та сексології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, доктор медичних наук, професор;

Рахман Л В. професор кафедри психіатрії, психології та сексології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, доктор медичних наук

Плевачук О.Ю. доцент кафедри психіатрії, психології та сексології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, кандидат медичних наук

РЕЦЕНЗЕНТИ :

Негрич Т. І. – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри неврології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

Ришковська Н.О. - доцент кафедри психіатрії і психотерапії ФПДО Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, кандидат медичних наук.

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Психіатрія, наркологія» складена відповідно до Стандарту вищої освіти *другого (магістерського) рівня* галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 221 «Стоматологія» освітньої програми *магістра* стоматології.

Опис навчальної дисципліни (анотація).

Навчальна дисципліна «Психіатрія, наркологія» викладається для студентів четвертого року навчання спеціальності «Стоматологія» та закладає основи вивчення студентами поняття про психічне здоров'я людини та психічні розлади, а також формує знання про клінічні симптоми психічних порушень, проведення диференційної діагностики, особливості медикаментозного та психотерапевтичного лікування психічних захворювань, а також основи профілактики виникнення психічних розладів серед населення. Базується на знаннях, отриманих студентами з дисциплін медичної біології, нормальної та патологічної фізіології, основ психології, фармакології та епідеміології. Загальна концепція викладання дисципліни передбачає інтеграцію набутих знань в майбутню діяльність лікаря стоматолога. Поточна навчальна діяльність студентів контролюється на практичних заняттях у відповідності з конкретними цілями. Застосовуються такі засоби оцінювання рівня підготовки студентів: тестування, письмова або усна відповідь на контрольні питання, розв'язування ситуаційних задач і трактування та оцінка їх результатів, контроль практичних навичок. Підсумковий контроль знань студентів у вигляді заліку здійснюється по завершенню вивчення дисципліни. Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою, виставляється за багатобальною шкалою і має визначення за системою ECTS та національною шкалою. Навчальна дисципліна «Психіатрія, наркологія» є обов'язковою для студентів спеціальності 221 «Стоматологія». Організація навчального процесу здійснюється за вимогами Європейської кредитно-трансферної системи.

Структура навчальної дисципліни	Кількість кредитів, годин, з них			Рік навчання (семестр)	Вид контролю	
	Всього	Аудиторних				
		Лекцій (годин)	Практичних занять(год.)			
Назва дисципліни: Психіатрія, наркологія <hr/> Змістових розділів 2	1,5 кредитів ECTS/ 45 год.	6	16	23	4 курс (7 / 8 семестри)	залік
Змістовий розділ 1 Загальні питання психіатрії та наркології. Загальна психопатологія	0.5 кредиту ECTS/ 15 год.	2	6	7		
Змістовий розділ 2 Спеціальна (нозологічна) психіатрія	1.0 кредит ECTS/ 30 год.	4	10	16		

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: патологічні зміни психічної сфери особистості

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Психіатрія, наркологія» базується на вивченні студентами основ медичної біології, загальної психології, медичної психології, соціології, анатомії людини та фізіології людини, патоморфології та патофізіології, деонтології в медицині, психології спілкування та інтегрується з цими дисциплінами. Закладає основи вивчення студентами сучасних методів діагностики та лікування психічних захворювань, які

потрібні в клінічній практиці лікаря стоматолога, що передбачає інтеграцію викладання з різними дисциплінами та формування умінь та навичок, які застосовуються у різних галузях професійної діяльності лікаря-стоматолога. Закладає розуміння особливостей розвитку психічних розладів та основи превенції розвитку цих порушень.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою викладання** навчальної дисципліни «Психіатрія, наркологія» є ознайомлення студентів з основними загальними проблемами психіатрії та наркології на сучасному етапі розвитку науки та клінічної практики; уміти визначати предмет і завдання психіатрії та наркології, знати сучасні підходи до класифікацій психічних розладів, орієнтуватися в питаннях організації психіатричної допомоги, активне використання теоретичних знань у клінічній практиці.

1.2. **Основними завданнями** вивчення дисципліни «Психіатрія, наркологія» є формування системи знань, професійних умінь та практичних навичок, що складають основу майбутньої професійної діяльності з діагностики, лікування, профілактики психічних розладів, що в сукупності готує основу майбутньої професійної діяльності у сфері клінічної медицини.

В результаті вивчення дисципліни «Психіатрія, наркологія» студент **повинен знати:**

- Природу психічних розладів, їхню етіологію та патогенез
- Методи психіатричного та експериментально-психологічного обстеження, особливості їх застосування
- Класифікацію та поширені форми психічних розладів, типи перебігу
- Основи фармакотерапії психічних розладів
- Основи психотерапії у лікуванні психічних розладів
- Принципи взаємодії психіатричної служби з фахівцями в різних сферах охорони здоров'я, зокрема в стоматології
- Основні принципи профілактики психічних захворювань

В результаті вивчення дисципліни «Психіатрія, наркологія» студент **повинен вміти:**

- Проводити психопатологічне обстеження
- Встановлювати синдромологічний та нозологічний діагноз
- Визначати основні клінічні особливості захворювання та його перебігу, оцінювати прогностичну цінність клінічних симптомів
- Визначати план медикаментозного та психотерапевтичного лікування з врахуванням віку та індивідуальних особливостей пацієнта, супутньої патології
- Надавати допомогу при невідкладних станах в психіатрії та наркології

1.3. **Компетентності та результати навчання**, формуванню яких сприяє дисципліна «Психіатрія та наркологія».

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти України для другого (магістерського) рівня вищої освіти дисципліна «Психіатрія, наркологія» забезпечує набуття студентами наступних **компетентностей:**

- **інтегральна**
 - Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

- загальні:

- ЗК 1.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2.** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 3.** Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
- ЗК 4.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 6.** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 7.** Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 8.** Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 9.** Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 10.** Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 11.** Здатність працювати в команді.
- ЗК 12.** Прагнення до збереження навколишнього середовища.
- ЗК 13.** Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК 14.** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК 15.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- спеціальні (фахові, предметні):

- ФК 1.** Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.
- ФК 2.** Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
- ФК 3.** Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
- ФК 11.** Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.
- ФК 13.** Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
- ФК 14.** Спроможність ведення нормативної медичної документації.
- ФК 15.** Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.
- ФК 17.** Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.
- ФК 18.** Спроможність надавати домедичну допомогу за протоколами тактичної медицини

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

Матриця компетентностей

№	Компетентності	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Інтегральна компетентність					
Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю					

умов і вимог.					
Загальні компетентності					
1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Знати способи аналізу, синтезу та подальшого сучасного навчання	Вміти проводити аналіз інформації, приймати обґрунтовані рішення, вміти придбати сучасні знання	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей.	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань.
2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	Мати глибокі знання із структури професійної діяльності.	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності	Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
3	Здатність застосовувати знання в практичній діяльності	Мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання.	Вміти розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності.	Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців та нефахівців.	Відповідати за прийняття рішень у складних умовах
4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	Мати досконалі знання державної мови	Вміти застосовувати знання державної мови, як усно так і письмово	Використовувати при фаховому та діловому спілкуванні та при підготовці документів державну мову.	Нести відповідальність за вільне володіння державною мовою, за розвиток професійних знань.
6	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій	Мати глибокі знання в галузі інформаційних і комунікаційних технологій,	Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь.

		що застосовуються у професійній діяльності	професійній галузі, що потребує оновлення та інтеграції знань.	діяльності	
7	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	Здатність проводити пошук джерел з допомогою інформаційних технологій	Вміти використовувати інформаційні технології та володіти навиками пошуку у наукометричних базах	Використовувати інформаційні технології у професійній діяльності	Нести відповідальність за інформацію з науково-доказових джерел, достовірність інформації.
8	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	Знати види та способи адаптації, принципи дії в новій ситуації	Вміти застосувати засоби саморегуляції, вміти пристосовуватися до нових ситуацій (обставин) життя та діяльності.	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення результату.	Нести відповідальність своєчасне використання методів саморегуляції.
9.	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми	Здатність наполегливо виконувати професійні завдання та обов'язки	Володіти професійними якостями та методами комунікації для виконання поставлених завдань та обов'язків	Використовувати ефективні методи комунікації та менеджменту для вчасного та якісного виконання поставлених завдань та обов'язків	Нести відповідальність за наполегливість, вчасність та якість виконання поставлених завдань та обов'язків
10	Здатність бути критичним та самокритичним	Розуміти поняття критичного мислення	Вміти визначати межі своїх професійних можливостей, аналізувати лікарські помилки	Використовувати ефективні стратегії розвитку клінічного мислення, методи аналізу помилок	Брати відповідальність за результати виконаної роботи, визнавати та виправляти допущені помилки
11	Здатність працювати в команді.	Знати тактики та стратегії спілкування,	Вміти обирати способи та стратегії	Використовувати стратегії ефективного	Нести відповідальність за вибір та

		закони та способи комунікативної поведінки.	спілкування для забезпечення ефективної командної роботи	спілкування та міжособистісної взаємодії	тактику способу комунікації
12	Прагнення до збереження навколишнього середовища.	Знати про фактори ризику забруднення довкілля, способи екологічного використання медичних матеріалів, правила утилізації використаних матеріалів	Вміти визначати фактори ризику забруднення довкілля, способи екологічного використання медичних матеріалів, дотримуватися правил утилізації використаних матеріалів	Використовувати рекомендації та алгоритми щодо екологічно безпечного використання медичних засобів	Нести відповідальність за збереження довкілля
13	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.	Знати соціальні та громадянські права та обов'язки	Формувати громадянську позицію, вміти діяти відповідно до неї	Здатність доносити свою громадянську позицію, відстоювати свої переконання	Нести відповідальність за свої соціальні дії, діяти згідно законів, які регламентують рівні можливості для громадян суспільства
14	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і	Знати свої соціальні та громадянські права та обов'язки	Формувати свою громадянську свідомість, діяти згідно принципів	Здатність доносити свою громадянську та соціальну позицію	Нести відповідальність за соціальну та громадянську діяльність

	громадянина в Україні.				
15	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	Знати основи етики та деонтології, володіти знаннями про історію та закономірності розвитку предметної області, знати основи здорового способу життя	Вміти застосовувати етичні та деонтологічні норми і принципи у професійній діяльності, застосовувати і професійні принципи здорового способу життя	Здатність проводити професійну діяльність на основі принципів етики та деонтології, проводити інформаційну на навчальну діяльність щодо пропагування здорового способу життя	Нести відповідальність щодо виконання етичних та деонтологічних норм і принципів у професійній діяльності, за підтримання власного фізичного та психічного здоров'я.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності					
1	Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.	Мати спеціалізовані знання про психічний статус людини, знати методики та стандартні методи обстеження психічної сфери людини,	Вміти провести бесіду з пацієнтом (у т.ч з дитиною), на підставі алгоритмів та стандартів, використовуючи стандартні методики провести	Ефективно формувати комунікаційну стратегію при спілкуванні з пацієнтом, формувати добрий терапевтичний комплаєнс з пацієнтом Вносити інформацію	Нести відповідальність за якісний збір отриманої інформації на підставі співбесіди, опитування, огляду, та за своєчасне оцінювання стану: психічного та

		неврологічного та фізикального обстеження пацієнта.	психопатологічне, неврологічне та фізикальне обстеження пацієнта. Вміти обстежити психомоторний та фізичний розвиток дитини Вміти оцінити стан здоров'я людини (у т.ч. дитини).	про стан здоров'я людини у клінічні бази даних	неврологічного статусу, здоров'я людини, психомоторного та фізичного розвитку
2	Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.	Володіти знаннями про основні інструментальні та лабораторні методи, які використовують в психіатрії при діагностиці психічних та оцінку їх результатів	Вміти аналізувати результати інструментальних та лабораторних досліджень та на підставі них формувати діагноз пацієнта	Обґрунтовано призначати та оцінювати результати лабораторних та інструментальних досліджень	Нести відповідальність за правильну інтерпретацію результатів лабораторних та інструментальних досліджень у людини, яка страждає психічним розладом
3	Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи.	Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо	Встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання	Нести відповідальність за якісний збір отриманої інформації на підставі співбесіди, опитування, огляду, та за своєчасне оцінювання стану: стану соматичного здоров'я, психічного статусу

			діагнозувrauо вyючи віковi особливостi		
11	Спроможність до визначення тактики, методiв та надання екстреної медичної допомоги.	Знання про клінічні симптоми невідкладних станiв, які потребують надання екстреної медичної допомоги дітям. Володіти знаннями про алгоритми надання невідкладної медичної допомоги згідно клінічних протоколiв.	Визначати чіткий алгоритм дій надання невідкладної медичної допомоги на основі клінічних ознак при невідкладних станах у психіатрії та наркології.	Здатність надавати невідкладну допомогу, дотримуючись клінічних рекомендацій та враховуючи iндивідуальні особливості пацієнта	Нести відповідальність за вчасне та якісне надання екстреної медичної допомоги згідно клінічних рекомендацій при невідкладних станах в психіатрії
13	Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (iндивідуальне, сімейне, популяційне).	Володіти знаннями про негативні фактори навколишнього середовища (в рамках біопсихосоціальної моделі психічних розладiв) та їх вплив на стан психічного здоров'я людини	Вміти визначати фактори навколишнього середовища, які мають безпосередній та опосередкований вплив на стан психічного здоров'я людини та формують фактори ризику виникнення психічних захворювань	Здатність до оцінки факторiв впливу навколишнього середовища, зокрема психологічних факторiв (булінг, домашнє насилля тощо) на психічний стан людини, оцінка можливості мінімізації цих факторiв	Нести відповідальність за виявлення негативних факторiв впливу навколишнього середовища на психічний стан людини та зменшення впливу цих факторiв
14	Спроможність ведення нормативної медичної документації.	Знання про способи ведення медичної документації в паперовому	Вміти заповнювати правильно вести медичну документацію	Здатність до правильного та своєчасного заповнення медичної документації	Нести відповідальність за виявлення помилок у медичній документації

		та електронному вигляді		згідно вимог	
15	Здатність до опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.	Знати про особливості опрацювання різного виду медичної інформації, її аналіз	Вміти опрацьовувати різні види інформації в лікувально-діагностичному процесі	Здатність до опрацювання та здійснення аналізу різного виду інформації в лікувально-діагностичному процесі	Нести відповідальність за якісне опрацювання та аналіз різного виду інформації в лікувально-діагностичному процесі
17	Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.	Знання правових основ здійснення професійної діяльності лікаря-стоматолога, юридичної відповідальності.	Вміти самостійно виконувати професійну діяльність, викладати свої погляди, приймати власні рішення, використовувати інформаційні технології, дотримуючись юридичних норм	Здатність до добросовісного та відповідального виконання професійних обов'язків згідно медичних рекомендацій та протоколів, заснованих на науково-доказових дослідженнях	Нести юридичну відповідальність в процесі професійної діяльності
18	Спроможність надавати домедичну допомогу за протоколами тактичної медицини	Знання про клінічні симптоми невідкладних станів, які потребують надання екстреної медичної допомоги пацієнту. Володіти знаннями про алгоритми надання невідкладної медичної допомоги згідно клінічних	Визначити чіткий алгоритм дій надання невідкладної медичної допомоги на основі клінічних ознак при невідкладних станах у психіатрії та наркології.	Здатність надавати невідкладну допомогу, дотримуючись клінічних рекомендацій та враховуючи індивідуальні особливості пацієнта.	Нести відповідальність за вчасне та якісне надання екстреної медичної допомоги згідно клінічних рекомендацій при невідкладних станах в психіатрії та наркології

	протоколів		
--	------------	--	--

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна.

Результати навчання для дисципліни.

Оволодіти сучасними знаннями щодо:

- Природи психічних розладів, їхньої етіології та патогенезу
- Методів психіатричного та експериментально-психологічного обстеження, особливості їх застосування
- Класифікації та поширених форм психічних розладів, типи перебігу
- Основ фармакотерапії психічних розладів
- Основ психотерапії у лікуванні психічних розладів
- Принципів взаємодії психіатричної служби з фахівцями в різних сферах охорони здоров'я, зокрема в стоматології
- Основних принципів профілактики психічних захворювань

Вміти застосовувати знання в практичних ситуаціях

- Проводити клініко-психопатологічне обстеження
- Проводити експериментально-психологічне обстеження
- Проводити наукові дослідження в групах дітей на основі аналізу опитувальників та діагностичних шкал
- Інтерпретувати результати інструментальних та лабораторних методів дослідження
- Заповнювати медичну паперову та електронну документацію
- Встановлювати синдромологічний та нозологічний діагноз
- Призначати схему медикаментозного лікування, враховуючи індивідуальні особливості пацієнта
- Надавати допомогу при невідкладних медичних станах в психіатрії та наркології
- Надавати першу психологічну допомогу при порушеннях психічного стану в надзвичайних ситуаціях
- Організовувати маршрути пацієнта
- Проводити психотерапевтичні інтервенції в кризових станах
- Проводити психоедукаційні бесіди з дітьми, що страждають психічними розладами, а також їхнім батькам щодо особливостей захворювання та ефективних стратегій комунікацій

Відповідність визначення стандартом результатів навчання та компетентностей

Результат навчання	Код програмного результату навчання	Код компетентності
Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу	ПРН - 5	ЗК -1, ЗК -2, ЗК – 3, ЗК – 4, ЗК – 6, ЗК – 7, ЗК – 8, ФК-1, ФК -2, ФК -3, ФК -11, ФК - 18

(за списком 4)		
Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.	ПРН - 10	ЗК -1, ЗК -2, ЗК - 3, ЗК - 7, ЗК - 8 ФК - 1, ФК - 2, ФК - 3
Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (за списком 4).	ПРН - 13	ЗК -1, ЗК -2, ЗК - 3, ЗК - 6, ЗК -7 ФК -1, ФК - 2, ФК-3, ФК - 11, ФК - 18
Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій	ПРН-14	ЗК -1, ЗК -2, ЗК - 3, ЗК - 6, ЗК -7, ЗК - 8, ЗК-9 ФК -1, ФК - 2, ФК -3, ФК - 14, ФК - 15
Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.	ПРН - 15	ЗК -1, ЗК -2, ЗК - 3, ЗК - 6, ЗК -7, ЗК - 8, ЗК-9 ФК -1, ФК - 2, ФК -3, ФК - 7, ФК -8, ФК -9, ФК -10, ФК -11, ФК -17
Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.	ПРН - 16	ЗК -1, ЗК -6, ЗК -7, ЗК - 8, ЗК - 10, ЗК -11, ЗК -12 ФК - 1, ФК -13
Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю	ПРН - 17	ЗК - 2, ЗК -3, ФК - 13
Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень	ПРН -18	ЗК-1, ЗК-2, ЗК - 3 ФК - 3, ФК -15
Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.	ПРН - 19	ЗК - 1, ЗК -2, ЗК -4, ЗК -6, ФК -15, ФК -17
Організувати необхідний рівень індивідуальної безпеки	ПРН - 20	ЗК-1, ЗК-2, ЗК - 3 ФК -3, ФК -11, ФК - 13, ФК -

(власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності		18
Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 4) в умовах обмеженого часу (за списками 6, 7)	ПРН - 23	ФК -11, ФК - 18

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 45 години 1,5 кредити ECTS.

Програма дисципліни «Психіатрія, наркологія» складається з 2 змістових розділів.

Змістовий розділ 1.

Загальні питання психіатрії та загальна психопатологія.

Тема 1. Організація психіатричної та наркологічної допомоги в Україні. Предмет, завдання психіатрії та наркології. Методи обстеження психічно хворих. Методи лікування в психіатрії. Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, доказової реабілітації, забезпечення прав людини в психіатрії.

Тема 2. Патологія відчуття, сприйняття, пам'яті та уваги, мислення та інтелекту.

Тема 3. Порушення емоційної та вольової сфер. Психомоторні порушення. Порушення свідомості та самосвідомості. Основні психопатологічні синдроми. Змістовий розділ по психопатології..

Змістовий розділ 2.

Нозології та невідкладні стани.

Тема 4. Шизофренія. Закономірності клініки та перебігу. Лікування, профілактика та реабілітація хворих на шизофренію

Тема 5. Афективні розлади. Клініка, перебіг та лікування

Тема 6. Психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання алкоголю та психоактивних речовин. Принципи діагностики та лікування

Тема 7. Психози зворотного розвитку, інволюційні та сенільні. Клініка, перебіг, лікування. Психічні порушення при соматичних, ендокринних та інфекційних захворюваннях. СНІД. Прогресивний параліч і сифіліс мозку. Інтоксикаційний психоз.

Тема 8. Невротичні та реактивні стани. Клініка, діагностика та принципи терапії. Розлади особистості. Інтелектуальна недостатність та порушення інтелектуального розвитку. Залік.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	л	практ.	сам.р.
Психіатрія, наркологія				
Змістовий розділ 1. Загальні питання психіатрії та загальна психопатологія				

1. Організація психіатричної та наркологічної допомоги в Україні. Предмет, завдання психіатрії та наркології. Методи обстеження психічно хворих. Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, доказової реабілітації, забезпечення прав людини в психіатрії.	5	1	2	2
2. Патологія відчуття, сприйняття, пам'яті та уваги, мислення та інтелекту.	5	1	2	2
3. Порухення емоційної та вольової сфер. Психомоторні порушення. Порушення свідомості та самосвідомості. Основні психопатологічні синдроми.	5	-	2	3
Змістовий розділ 2. Спеціальна (нозологічна) психіатрія				
4. Шизофренія. Закономірності клініки та перебігу. Лікування, профілактика та реабілітація хворих на шизофренію.	5	1	2	2
5. Афективні розлади. Клініка, перебіг та лікування	6		2	4
6. Психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання алкоголю та психоактивних речовин. Принципи діагностики та лікування.	7	1	2	4
7. Психози зворотного розвитку, інволюційні та сенільні. Клініка, перебіг, лікування. Психічні порушення при соматичних, ендокринних та інфекційних захворюваннях. СНІД. Прогресивний параліч і сифіліс мозку. Інтоксикаційний психоз.	5	1	2	2
8. Невротичні та реактивні стани. Клініка, діагностика та принципи терапії. Розлади особистості. Інтелектуальна недостатність та порушення інтелектуального розвитку. Послуга раннього втручання для дітей. Залік.	7	1	2	4
Усього	45	6	16	23

4. Тематичний план лекцій

№ з.п.	ТЕМА	Кількість годин
	Змістовий розділ 1. Загальні питання психіатрії та загальна психопатологія	
1	Предмет та завдання психіатрії, основні етапи її розвитку. Поняття про психічні розлади та їх розповсюдженість. Розлади пізнавальної діяльності та їх особливість в стоматологічній практиці. Патологія свідомості.	2
	Змістовий розділ 2. Нозології та невідкладні стани.	
2.	Шизофренія, форми, перебіг, питання терапії і реабілітації. Афективні розлади. Органічні психічні захворювання.	2
3.	Психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання алкоголю та психоактивних речовин. Психогенії (неврози, реактивні психози). Психіка осіб із вродженими та набутими дефектами обличчя. Основи психотерапії.	2
	РАЗОМ	6

5. Тематичний план практичних занять

№	Тема	кількість годин
1	Організація психіатричної та наркологічної допомоги в Україні. Предмет, завдання психіатрії та наркології. Методи обстеження психічно хворих. Методи лікування в психіатрії. Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, доказової реабілітації, забезпечення прав людини в психіатрії.	2
2	Патологія відчуття, сприйняття, пам'яті та уваги, мислення та інтелекту.	2
3	Порушення емоційної та вольової сфер. Психомоторні порушення. Порушення свідомості та самосвідомості. Основні психопатологічні синдроми. Змістовий модуль по психопатології.	2
4	Шизофренія. Закономірності клініки та перебігу. Лікування, профілактика та реабілітація хворих на шизофренію.	2
5	Афективні розлади. Клініка, перебіг та лікування	2
6	Психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання алкоголю та психоактивних речовин. Принципи діагностики та лікування.	2
7	Психози зворотного розвитку, інволюційні та сенільні. Клініка, перебіг, лікування. Психічні порушення при соматичних, ендокринних та інфекційних захворюваннях. СНІД. Прогресивний параліч і сифіліс мозку. Інтоксикаційний психоз.	2
8	Невротичні та реактивні стани. Клініка, діагностика та принципи терапії. Розлади особистості. Інтелектуальна недостатність та порушення інтелектуального розвитку. Послуга раннього втручання для дітей з психічними захворюваннями. Залік.	2
	Разом	16

6. Тематичний план самостійної роботи студентів

№	ТЕМА	Кількість год
1	Розповсюдженість психічних розладів в практиці лікаря-стоматолога	2
2	Патологія пізнавальних процесів у різні вікові періоди	2
3	Вплив порушень емоційно-вольової сфери на лікувально-діагностичні особливості у стомаматологічній клініці	3
4	Шизофренія. Закономірності клініки та перебігу. Особливості медикаментозної терапії.	2

2	Афективні розлади. Клініка, перебіг та лікування	4
3	Психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання психоактивних речовин	4
4	Психози зворотного розвитку, інволюційні та сенільні. Клініка, перебіг, лікування. Психічні порушення при соматичних, ендокринних та інфекційних захворюваннях. СНІД. Прогресивний параліч і сифіліс мозку. Інтоксикаційний психоз. Психічні порушення у хворих із стоматологічною патологією	2
5	Невротичні та реактивні стани. Клініка, діагностика та принципи терапії. Розлади особистості. Інтелектуальна недостатність та порушення інтелектуального розвитку. Послуга раннього втручання.	4
	Разом СРС	23

7. Індивідуальні завдання .

Непередбачені навчальним планом.

8. Методи навчання

У процесі викладання дисципліни застосовуються різні методи навчання:

- За домінуючими засобами навчання: вербальні, наочні;
- В залежності від основних дидактичних завдань: отримання нових знань, формування вмінь та навичок, перевірки й оцінки знань, а також:
- усне обговорення питань теми із залученням більшої частини студентів групи;
- бліц-опитування;
- дискусії з проблемних ситуацій;
- реферативні виступи;
- тестування в письмовій формі;
- виконання письмових завдань тощо.

Результат самостійної позааудиторної роботи студента відтворюється у формі представлення стендових доповідей, презентацій або захисту реферативних робіт.

9. Методи контролю

Методи і форми контролю та оцінювання успішності студентів з дисципліни здійснюється за допомогою стандартизованих методів контролю: тестування, структуровані письмові роботи, робота з медичною документацією, контроль практичних навичок. Методи контролю містять – поточний контроль на практичному занятті (за допомогою 10-ти тестових завдань), за правильну відповідь на 9-10 тестів студент отримує оцінку «відмінно», 8-7 тестів – «добре», 6-5 тестів – «задовільно», 4 -0 тестів – «незадовільно».

Оцінка теоретичних знань здійснюється шляхом усної чи письмової відповіді, оцінка практичних навичок у клінічному відділенні за стандартизованою шкалою виконання практичних навичок, розв'язання ситуаційних задач. Оцінка правильності розв'язання ситуаційних задач здійснюється за шкалою від 0 до 12 балів, де 10-12 балів – «відмінно», 7-9 балів – «добре», 4-6 балів – «задовільно» та менше 4 – «незадовільно».

Самостійну роботу студент виконує після завершення аудиторної частини заняття. Підсумковим контролем засвоєння дисципліни є екзамен.

10. ВИДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль

Завданням поточного контролю є перевірка рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи: засвоєння відповідного навчального матеріалу, набуття знань та сформованості навичок вирішення конкретних питань та ситуацій, умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислювати сутність змісту матеріалу заняття, сформованості вмінь виконувати необхідні практичні навички і маніпуляції, публічно чи письмово обґрунтовувати власну точку зору, уміння працювати в команді, здатність нести відповідальність за надані рекомендації та прийняті рішення тощо. Поточний контроль здійснюється на основі комплексного оцінювання діяльності студента та набутих ним компетентностей (знання, уміння, навички тощо), що включає контроль вхідного рівня знань, якість виконання практичної роботи, рівень теоретичної підготовки та результати вихідного контролю рівня знань. Форми проведення поточного контролю визначаються кафедрою і відображаються у навчальній програмі відповідної дисципліни.

Оцінювання поточної навчальної діяльності

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять за 4-бальною шкалою, при цьому враховуються всі види робіт, передбачені програмою. Студент отримує традиційну оцінку з кожної теми, яка конвертується у бали. Видами поточного контролю є: тестові завдання, типові ситуаційні задачі, структуровані письмові відповіді, оцінка практичних навичок.

Методи контролю(до методів контролю)

Теоретичних знань:

- тестування письмове та комп'ютерне (MISA),
- індивідуальне опитування, співбесіда,
- структуровані за змістом письмові роботи.

Практичних навичок та умінь:

- контроль виконання стандартизованих за методикою проведення практичних навичок, передбачених планом практичної підготовки студента з дисципліни;
- аналіз лабораторних та інструментальних досліджень;
- виконання медичних маніпуляцій;
- надання допомоги при невідкладних станах.

11. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Формою підсумкового контролю успішності навчання з дисципліни є залік, який виставляється за результатами поточного контролю на підставі результатів поточного навчання відповідно програми з дисципліни і не передбачає окремого навчального заняття для приймання заліку. На останньому тематичному навчальному занятті після закінчення обговорення теми заняття викладач навчальної групи оголошує суму балів студента за результатами поточного контролю і за виконання самостійних робіт. Результат заліку відображається як «зараховано» або «не зараховано». Для зарахування студент має отримати за поточну навчальну діяльність 120 балів.

Критерії оцінювання

Оцінка 5 («відмінно») – студент бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі та всебічні знання теми, аналізує наукові джерела, критично мислить, вміє імплементувати теоретичні знання у практичну діяльність.

Оцінка 4 («добре») – студент добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає вивчений матеріал, добре володіє практичними навичками, проте може допускатися певних неточностей та похибок.

Оцінка 3 («задовільно») – студент базово опанував навчальний матеріал, орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, проте, допускається значних помилок у теоретичних знаннях та виконанні практичних навичок.

Оцінка 2 («незадовільно») – студент не опанував теоретичний матеріал, не вмів виконувати практичних навичок, не орієнтується в навчальній літературі.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність для отримання заліку становить 120 балів, максимальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для отримання заліку становить 200 балів.

12. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти:

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність для отримання заліку становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для отримання заліку становить 120 балів.

Під час оцінювання враховуються бали, які студент отримав під час проведення навчальних занять за 4-бальною шкалою, при цьому враховуються всі види робіт, передбачені програмою. Студент отримує традиційну оцінку з кожної теми, яка конвертується у бали. Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за традиційною шкалою під час вивчення дисципліни впродовж семестру шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = \frac{CA \times 200}{5}$$

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.45	178	3.92	157	3.37	135
4.97	199	4.42	177	3.89	156	3.35	134
4.95	198	4.4	176	3.87	155	3.32	133
4.92	197	4.37	175	3.84	154	3.3	132
4.9	196	4.35	174	3.82	153	3.27	131
4.87	195	4.32	173	3.79	152	3.25	130
4.85	194	4.3	172	3.77	151	3.22	129
4.82	193	4.27	171	3.74	150	3.2	128
4.8	192	4.24	170	3.72	149	3.17	127
4.77	191	4.22	169	3.7	148	3.15	126
4.75	190	4.19	168	3.67	147	3.12	125
4.72	189	4.17	167	3.65	146	3.1	124
4.7	188	4.14	166	3.62	145	3.07	123
4.67	187	4.12	165	3.57	143	3.02	121
4.65	186	4.09	164	3.55	142	3	120
4.62	185	4.07	163	3.52	141	Менше 3	Недос-

							татньо
4.6	184	4.04	162	3.5	140		
4.57	183	4.02	161	3.47	139		
4.52	181	3.99	160	3.45	138		
4.5	180	3.97	159	3.42	137		
4.47	179	3.94	158	3.4	136		

Самостійна робота студентів оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому контролі.

Бали з дисципліни незалежно конвертуються як в шкалу ECTS, так і в 4-бальну (національну) шкалу. Бали шкали ECTS у 4-бальну шкалу не конвертуються і навпаки.

Бали студентів, які навчаються за однією спеціальністю, з урахуванням кількості балів, набраних з дисципліни ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10 % студентів
B	Наступні 25 % студентів
C	Наступні 30 % студентів
D	Наступні 25 % студентів
E	Останні 10 % студентів

Ранжування з присвоєнням оцінок „A”, „B”, „C”, „D”, „E” проводиться для студентів даного курсу, які навчаються за однією спеціальністю і успішно завершили вивчення дисципліни. Студенти, які одержали оцінки FX, F («2») не вносяться до списку студентів, що ранжуються. Студенти з оцінкою FX після перескладання автоматично отримують бал „E”. Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	2

Оцінка ECTS у традиційну шкалу не конвертується, оскільки шкала ECTS та чотирибальна шкала незалежні. Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності студентів перевіряється статистичними методами (коефіцієнт кореляції між оцінкою ECTS та оцінкою за національною шкалою)

13.Методичне забезпечення

1. Плани практичних занять та конкретні цілі
2. Конспект лекцій
2. Завдання для самостійної роботи студентів
3. Питання та завдання для поточного контролю знань і вмінь студентів, ситуаційні задачі
4. Перелік практичних навичок, що підлягають обов'язковій перевірці

14.Рекомендована література:

Основна

1. Психіатрія і наркологія: підручник / Г.Т. Сонник, О.К. Напрєєнко, А.М. Скрипніков, Л.В. Животовська, Н.Ю. Напрєєнко ; за ред. О.К. Напрєєнка. — 3-є вид., випр. — К. : ВСВ «Медицина», 2017. — 424 с.
2. Закон України "Основи законодавства України про охорону здоров'я"
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>
3. Закон України "Про психіатричну допомогу" в редакції від 20.12.2018р.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1489-14>
4. Дуткевич Т.В. Дитяча психологія. Підручник. – Видавництво «ЦУЛ», 2021. – 424 с.
5. Психопатологічні синдроми: класифікація та різновидності: Навч. посібник/ Білобрівка Р. І., Рахман Л. В., Панас А. Р. та ін.-Львів. В-во "Новий Світ-2000", 2021.-72с.
6. Флесснер К.А., П'ячентіні Д.С. Клінічний посібник із психічних розладів у дітей та підлітків: покрокове керівництво з лікування. – Галицька видавнича спілка, 2021 – 750 с.
7. Stahl S.M. Essential Psychopharmacology Prescriber's Guide. – 7th Ed. - Cambridge Medicine, 2018. – 2703 p.

Допоміжна

1. Медицина невідкладних станів. Екстрена(швидка) медична допомога: підручник/І.С.Зозуля,В.І.Боброва,Г.Г.Рошин та інші;/ за ред..І.С.Зозулі.-3-є видання,пер.та доп..-Київ.-ВСВ «Медицина».-2017.-960с.
2. Кацавець Р.С. Психологія особистості. Навчальний посібник. - Київ : Алєрта. 2021. 134 с.
3. Комунікативні навички лікаря: підручник / Колектив авторів, за заг. ред. О.С. Чабана; наукова редакція й украдання О.О. Хаустова, І.А. Коваль; Національний медичний університет імені О.О. Богомольця – Київ: Медпринт, 2021. – 400 с.
4. Психологія травмуючих ситуацій: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. Л. Туриніна. – К.: ДП “Вид. дім “Персонал”, 2017. – 160 с
5. Мартинюк А.І. Патопсихологія. Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2019. – 208 с.
6. Москалець М. Психологія особистості. Підручник. – Ліра – К., 2020. – 364 с.
Никоненко Ю.П. Клінічна психологія: навчальний посібник . - Київ : ЦУЛ, 2019. - 369 с.
7. Несуїцидальна самоушкоджувальна поведінка /І. Девід Клонські, Дженіфер Дж. Мюеленкамп, Стівен П. Льюїс, Барент Волш /пер. з англ. І. Куришко, за наук. ред. К. Явної-Розенталь. Львів: Галицька видавнича спілка, 2022. -132 с.
8. Охорона психічного здоров'я в умовах війни: у 2т. / пер. з англ. Тетяна Охлопкова, Олександра Брацюк. — К. : Наш формат, 2017. — 2т. - 548 с.
9. Охорона психічного здоров'я в умовах війни: у 2т. / пер. з англ. Тетяна Семигіна, Ірина Павленко, Євгенія Овсяннікова, Ольга Тесленко. — К. : Наш формат, 2017. — 1т. - 568 с.
10. Максименко Д.С. Психологічні особливості криз підлітка. – Видавництво «ЦУП», 2020. – 200 с.
11. Савчин М.В. Вікова психологія : навч. посіб. / Мирослав Васильович Савчин, Леся Павлівна Василенко.– 3-тє вид, перероб., допов.– Київ : Академія, 2017.– 366,[1] с.– (Alma mater +)
12. Brannon L., Feist J., Updegraff J.A. Health psychology: An Introduction to Behavior and Health. 9th edition – Cengage Learning, 2017. – 544 p.
13. Chen M., Giblin N. J. Individual Counseling and Therapy: Skills and Techniques. – 3rd ed. – Routledge, 2017. – 316 p.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.osvita.org.ua>– Освітній портал – все про освіту в Україні.
2. <http://nbuv.gov.ua>– сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.
3. <http://library.meduniv.lviv.ua>- сайт Наукової бібліотеки Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького
4. <http://www.hindawi.com/>
5. <https://www.plos.org/open-access>
6. <http://www.pubmedcentral.nih.gov/>